

Asia: VN/25306/2023

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1444/2014, jäljempänä TKI-asetus) muuttamisesta.

Palta pitää asetuksen muutosta tärkeänä ja haluaa lausua asiasta. Palta edustaa noin 2000 yksityistä palvelualan yritystä ja yhteisöä muun muassa logistiikka-, informaatio- ja viestintä-, asiantuntijapalvelu-, hallinto- ja tukipalvelu- sekä viihde- ja virkistystoimialoilla.

Valtioneuvoston asetusta on tarkoitus mukauttaa vastaamaan ns. yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen (EU 615/2014) tehtyjä muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.7.2023. TKI-asetuksen muutoksilla otettaisiin kansallisesti käyttöön yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mahdollistamia uusia tukimuotoja ja lisäksi TKI-asetuksen määritelmiä muutettaisiin vastaamaan yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa muutettuja määritelmiä. Jatkossa tukea olisi mahdollista kohdistaa muun muassa paremmin digitaalisten prosessien, tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen rahoitettavissa hankkeissa. Lisäksi asetuksen muutoksilla muutettaisiin tukien enimmäismääriä sekä mahdollistettaisiin tuki-intensiteettien korotuksia.

Vaikka EU:n valtiontukisääntöjen ehtojen keventämisessä on omat riskinsä jäsenmaiden valtiontukikilpailun näkökulmasta, Palta pitää kannatettavana, että erilaiset tukimuodot mahdollistavat joustavammin digitaalisten prosessien, tuotteiden ja palveluiden kehittämisen rahoitettavissa hankkeissa. On havaittu, että palvelualojen yritysten kehittämistoiminta ei usein sovellu rahoittajien tai valtiontukisäännösten kriteereihin, tai ehtoja ei kyetä tulkitsemaan yrityksen

kehittämistyön ja rahoitusehtojen kannalta relevantilla tavalla. Hyvin usein kehittämistoiminta palveluyrityksissä on juuri digitaalisten prosessien ja palveluiden kehittämistä.

Digitaalisia prosesseja kehitettäessä, voi olla haastavaa arvioida missä määrin kehitystoiminta on olemassa olevien ratkaisujen hyödyntämistä ja käyttöönottoa tai missä määrin se on ryhmäpoikkeusasetuksen mukaista tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Tällä tulkinnalla on merkitystä sen osalta, että katsotaanko toiminta rahoituskelpoiseksi. Nyt epäselväksi jää, että voidaanko valtiotuen myöntämisen ehtoja tulkita löysemmin siinä tapauksessa, jos yritys kehittää digitaalisia prosessejaan, mutta jossa ei täyty muut tutkimus- ja kehittämistoiminnan tunnusmerkit, esimerkiksi systemaattisuus kehittämistoiminnassa.

On myös keskeistä, että asetuksen sisältö ja määritelmät vastaavat vuoden 2023 alussa voimaan astunutta tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävehennystä ja siitä annettua verohallinnon ohjetta.

Palta kannattaa myös asetuksen muutosta koskien sitä, että Business Finlandin rahoitusta on mahdollista myöntää ulkomaalaiselle yritykselle digitaali-innovaatiokeskittymän (EDIH) kautta. Suomalaisyrityksen kehityshankkeeseen tai tutkimuskonsortioon voi esimerkiksi liittyä yhteistyötä ulkomaalaisen innovatiivisen yrityksen kanssa, mutta kehityshanketta voi rajoittaa se, ettei rahoitusta voida myöntää ulkomaalaiselle yritykselle, vaikka kehityshanke pääosin hyödyttäisi suomalaisen yrityksen kehitystyötä ja uutta liiketoimintaa. Tämän osalta on myös syytä seurata ja arvioida, että tulisiko rahoituksen myöntämisen ulkomaiselle yritykselle olla jatkossa mahdollista myös muiden rahoitusinstrumenttien kohdalla – erityisesti jos kehityshanke hyödyttää suomalaisyritysten liiketoimintaa ja tarvittavaa osaamista ei ole Suomesta saatavilla.

Asetuksen muutokset ja uusien tukimuotojen käyttöönotto tulevat aiheuttamaan kustannuksia Business Finlandille muun muassa henkilöstöressurssien vahvistamisen ja tietojärjestelmien muutoksien myötä. Nämä on syytä ottaa jatkossa huomioon työ- ja elinkeinoministeriön toimesta Business Finlandin toimintamenojen budjetoinnissa.

Konttinen Jari
Palvelualojen työnantajat Palta ry.